

Αξιοποίηση του Παγκόσμιου Ιστού στη Διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Δώρα Τελλίδου

Εκπαιδευτικός Αγγλικής γλώσσας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Α.Π.Θ., ΠΤΔΕ, Φλώρινας
Παπαθωμά 6, 52100 Καστοριά
e-mail teld@otenet.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ερευνητικό ενδιαφέρον της παρούσας εργασίας έχει ως στόχο να αναδείξει τις απόψεις των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της χρήσης του διαδικτύου και ειδικότερα του Παγκόσμιου Ιστού (WWW), στη διδασκαλία της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας. Η διδασκαλία επικεντρώνεται στην αξιοποίηση του διαδικτύου ως μέσου στη διδακτική πρακτική στην τάξη με στόχο την αναζήτηση και επιλογή πληροφοριών σχετικές με τα θεματικά περιεχόμενα των προτεινόμενων συνθετικών εργασιών (projects) από τα εγχειρίδια των Αγγλικών. Η αξιολόγηση των διαδικασιών και των διδακτικών πρακτικών γίνεται από τους ίδιους τους μαθητές με προσωπικές αναφορές (reports).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: *διαδίκτυο και εκπαίδευση, διδασκαλία μέσω υπολογιστή, απόψεις των μαθητών*

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Η χρήση του υπολογιστή τείνει να γενικευτεί στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών, διότι φαίνεται να υλοποιεί την επικοινωνιακή διδασκαλία στην τάξη και να συμβάλλει στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών τρόπων διδασκαλίας και μάθησης.

Υποστηρίζεται από τα νέα Δ.Ε.Π.Π.Σ. αλλά περιορίζεται σε σύντομες αναφορές χωρίς οργανωμένη μεθοδολογικά ένταξή τους στη διδακτική διαδικασία. Ειδικότερα για το μάθημα της ξένης γλώσσας, οι αναφορές είναι σχεδόν μονολεκτικές και αφορούν στη χρήση του διαδικτύου για τις μαθησιακές δραστηριότητες και τις μαθησιακές πηγές (Δ.Ε.Π.Π.Σ, 2002: τομ. Β', 447,448).

Η θεωρητική υποστήριξη της χρήσης του διαδικτύου και συγκεκριμένα του Παγκόσμιου Ιστού (World Wide Web), μπορεί να βασιστεί στο συγκεκριμένο δύο επιστημονικών μεθοδολογικών πεδίων, της επικοινωνιακής προσέγγισης διδασκαλίας και της διδασκαλίας με τη χρήση υπολογιστών (CALL). Θεωρείται ένα από τα πιο πρόσφατα τεχνολογικά επιτεύγματα με μια δυναμική παρέμβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδιαίτερα στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών και ανταποκρίνεται στα πανευρωπαϊκά πρότυπα της επικοινωνιακής προσέγγισης, όπως θεσπίστηκαν από το *Συμβούλιο της Ευρώπης* και αποτελεί συνέπεια των γλωσσικών θεωριών μάθησης για την εκμάθηση της ξένης γλώσσας (Van Ek, 1977).

Η επικοινωνιακή μεθοδολογική προσέγγιση διδασκαλίας με την υποστήριξη της εποικοδομητικής (constructivist) θεωρίας μάθησης παρέχουν το κατάλληλο πλαίσιο θεωρητικής υποστήριξης της πληροφορικής και επικοινωνιακής τεχνολογίας της διδασκαλίας (Huang, 2000). Οι Chun & Plass, (1994) αναφέρουν συγκεκριμένες δυνατότητες που μπορούν να συντελέσουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη ενός γλωσσικού προγράμματος: 1) η παγκόσμια διάθεση αυθεντικού υλικού, 2) οι επικοινωνιακές δεξιότητες, 3) οι πολυμεσικές δεξιότητες, 4) η σπειροειδής διάταξη της πληροφορίας. Επίσης, έρευνες σχετικά με την αποτελεσματικότητα της χρήσης του διαδικτύου στη διδασκαλία

υποστηρίζουν ότι προάγονται ανώτερες νοητικές δεξιότητες, χρησιμοποιούνται από τους μαθητές γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές, αναπτύσσεται η επικοινωνιακή ικανότητα. Η διδασκαλία μέσω των δικτυακών δραστηριοτήτων έχει ως στόχο τη βιωματική μάθηση, την ενεργή συμμετοχή του μαθητή, την ανάπτυξη της αυτονομίας και της επικοινωνιακής ικανότητας (Skourtou, & Kazoyli-Kourtis, 2002, Nunan, 1996).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

Μετά από διάστημα τεσσάρων μηνών πρακτικής χρήσης του διαδικτύου στο εργαστήριο υπολογιστών ζητήθηκε από τους μαθητές να εκφράσουν γραπτώς τις απόψεις τους για την εμπειρία της χρήσης του μέσου στο μάθημα των αγγλικών. Οι αναφορές των μαθητών σχετικά με τη χρήση του υπολογιστή κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εξετάστηκαν με τη θεματική ανάλυση περιεχομένου. Η συλλογή γραπτών δεδομένων έγινε από τους μαθητές της Στ' τάξης του 7^{ου} και 6^{ου} Δημοτικού σχολείου Καστοριάς. Βέβαια, το περιορισμένο δείγμα δεν μας επιτρέπει να κάνουμε γενικεύσεις αλλά συμβάλλει στη διαμόρφωση άποψης για τη διδακτική πρακτική στις τάξεις των ξένων γλωσσών. Οι θεματικές ενότητες που εντοπίστηκαν κατηγοριοποιούνται σε τρεις θεματικές με τις κατηγορίες και η καταγραφή των αναφορών σχετικά με τις παραπάνω θεματικές ενότητες και κατηγορίες παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων:

Θέμα κατηγορία	Συχνότητα (N)	Ποσοστό (%)
1. Χρησιμότητα του υπολογιστή	129	50,2 %
<i>Μάθηση (γνωστικός τομέας)</i>	38	14,8 %
<i>Διασκέδαση</i>	10	3,9 %
<i>Γνώσεις (πληροφορική)</i>	19	7,4 %
<i>Πληροφορία (internet)</i>	33	12,8 %
<i>Εργασίες (χρηστική λειτουργία)</i>	30	11,7 %
2. ρόλοι συμμετεχόντων	70	27,2 %
<i>Ρόλος μαθητών</i>	32	12,5 %
<i>Ρόλος εκπαιδευτικού</i>	38	14,8 %
3. στάσεις μαθητών	58	22,6 %
<i>Θετικές</i>	50	19,5 %
<i>Αρνητικές</i>	7	2,7 %
Σύνολο	257	100,0

Πίνακας 1: Κατανομή των αναφορών ανάλογα με το θέμα και την κατηγορία

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΧΟΛΙΑ

Οι περισσότερες αναφορές των παιδιών αφορούσαν τη χρησιμότητα των υπολογιστών (50,2 %), ακολούθως τους ρόλους των συμμετεχόντων (27,2 %) και τέλος τις απόψεις τους για το μέσο (22,6 %). Παρατηρώντας τα ποσοστά της πρώτης θεματικής βλέπουμε ότι οι μαθητές έδωσαν έμφαση στον ρόλο του υπολογιστή στη μάθηση (14,8 %) και στη χρησιμότητά του για την αναζήτηση της πληροφορίας (12,8 %). Αρκετοί αναφέρθηκαν στις γνώσεις του τεχνολογικού γραμματισμού κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (7,4 %), ενώ λίγοι ήταν αυτοί που αναφέρονται στο μέσο για τη διασκέδαση (3,9 %). Οι αναφορές στους ρόλους των μαθητών μεταξύ τους αφορούσαν όλες την ομαδικότητα και τη συνεργασία, ενώ οι αναφορές στον ρόλο του δασκάλου αφορούσαν τη βοήθεια και την καθοδήγηση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Σε όλα σχεδόν τα γραπτά διατυπώνονταν απόψεις και γνώμες των μαθητών για το νέο μέσο και τη χρησιμότητά του στο μάθημα των Αγγλικών. Η πλειονότητα των αναφορών ήταν θετικές (19,5 %), έναντι 2,7 % των αρνητικών αναφορών.

Σύμφωνα με την ανάλυση περιεχομένου των αναφορών των μαθητών αλλά και από την εμπειρία κατά την πραγματοποίηση μαθημάτων μέσω του υπολογιστή στην τάξη, διαπιστώνουμε τα ακόλουθα γνωστικά, παιδαγωγικά και επικοινωνιακά οφέλη:

Ως μέσο διδασκαλίας παρέχει πλούτο πληροφοριών και δίνει τη δυνατότητα αυθεντικής χρήσης της γλώσσας, όσον αφορά την πρόσληψη αλλά και την παραγωγή. Η πρόσβαση στην πληροφορία έχει μη γραμμική διάταξη σε αντίθεση με τα παραδοσιακά πρότυπα, ενώ οι μαθητές εργάζονται σε πολυμεσικά περιβάλλοντα χρήσης της γλώσσας που λειτουργούν ως κίνητρα και προκαλούν το ενδιαφέρον. Οι μαθητές δεν εστιάζουν στη δομή και γραμματική της γλώσσας αλλά την προσεγγίζουν ολιστικά προσπαθώντας να καταλάβουν και να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα. Γίνονται ενεργητικοί συμμετέχοντες στη γνωστική διαδικασία και η μάθηση υπόκειται στην επεξεργασία των δικών τους ιδεών και όχι απλή εφαρμογή των curricula (Savignon, 2000).. Συμβάλει στην αλλαγή της παραδοσιακής τάξης και της μετωπικής διδασκαλίας, όπου οι μαθητές επικεντρώνονται σε μηχανικές ασκήσεις γραφής, δεν παράγεται γλώσσα και δεν προωθείται το είδος της επικοινωνίας που προβάλλεται από τα Αναλυτικά Προγράμματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chun, D.M., and Plass, J.L. Research on Text Comprehension in Multimedia Environments. *Language Learning and Technology*, 1 (1), 161 <http://polyglot.cal.msu.edu/llt>
- Cononelos, T. & Oliva, M. (1993). Using computer networks to enhance foreign language/ culture education. *Foreign Language Annals*, 26(4), 527-534
- Huang, S. J., (2000). Communicative Language Teaching in a Multimedia Language Lab. *The Internet TESL Journal*, vol, VI, (2)
- Nunan, D. (1996). Towards Autonomous Learning: Some Theoretical, Empirical and Practical issues
- Savignon, S. J. (2000). Communicative Curriculum Design for the 21st Century. *English teaching forum* www.cambridgeesol.org
- Skourtou, E. & Kazoyli-Kourtis, V. (2002). The importance of pedagogy in language learning Information and Communication (ICT): the example of Dialogos. *Πρακτικά 3^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου ΤΠΕ, με Διεθνή Συμμετοχή, Ρόδος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου*, 620-624
- Van Ek, J. A. (1977). *The Threshold Level for Modern Language Learning in Schools*. London: Longman
- Warschauer, M. (1999). *Electronic literacies: Language, culture, and power in online education*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates
- Warschauer, M., Turbee, L., & Roberts, B. (1996). Computer learning networks and student empowerment. *System*, 14(1), 1-14

